Після конфіскати — другий наклад

Ч. 25 (10.993). Львів, четвер 3. лютого 1927. Poeztowa opłata kaniaanna rycześtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 151 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 СОТ.

За завтрішній день.

Львів, 2. лютого 1927.

Під кінець загальної бюджетової дискусії іменем українського соймового представництва промовляв пос. Павло Васильчук. Годиться зазначити, що майже всі його дотеперішні парляментські виступи були запереченням шабльоновости й поверховности та визначувалися своєю глибшою основою і льогічною причиновістю на тлі польської шовіністичної ексклюзивности та примітивности. Тільки вперте ігнорування й промовчування польськими соймовими справоздавцями промов українських послів і легковаження їх виступів — в публичній опінії сучасної Польщі спричинювало спихання наших послів, а між ними і найвизначніших в якийсь глухий кут, на сірий кінець парляментського життя.

Тепер починають вже й деякі польські чинники прислухуватися до промов наших послів, але — як доказує стаття півофіційного „Глосу Правди" з приводу виступу пос. П. Васильчука — трактують ті виступи — так сказатиб — радійово, себто так немов би йшла мова про якісь далекі події, поза межами нашої досяжности. Та вертаймо до самої справи.

В своїй замітній промові, на яку вже й польська преса протилежних відтінків звернула сторожку увагу, зазначив пос. П. Васильчук, що становище „санаційного уряду" у відношенні до українців в нічому не різниться від становища попередніх урядів. Більше говориться про українську справу, та завданням цього „меншеєвого" вітрака тільки замилити очі. На українських землях подекуди змінено воєводів, але не змінено системи. Уряд лякається перевести вибори до самоврядувань і до сойму, бо знає, що на українській території українці всюди здобудуть більшість. Українського університету не основується, а зате на провокаційне „Studium Ruthenum" вкладається до бюджету 90 тис. зол. Є це наглядний насміх над українцями. Переслідується українське населення на полі шкільнім і церковнім. Навіть православних дітей примушується молитися з молитовників, виданих пуцьким куратором і видрукуваних польськими буквами. Православні церкви позачинювано або перемінено на костьоли. Уряд співпрацює в справі православної церкви з царськими монархістами, щоби церкву зробити знаряддям уряду.

Українську квестію легковажиться і недоцінюється, забуваючи, що *українське питання в Польщі є тільки частиною загально-української проблеми.* Очевидно, цю квестію годиться поладнати мирним шляхом. Та не слідно ніяких признак, щоби польська політика розвивалася в тому напрямку. Навпаки, вона виразно змагає до загострення відносин. *Соборна, незалежна українська республика є сьогодні гаслом мас.* Уряд і представники польського народу повинні з тим рахуватися, повинні ті аспірації признати, бо тільки в тій площині може відбуватися розвязка української проблеми. Тому до неї слід підходити чесно і глибоко, *бо будуччина неминуче принесе побіду нашої ідеї.* Навіть Москва, що до 1922 р. поборювала українство, зрозуміла неминучість природного розвитку наших змагань, і тому там нема боротьби ані за школу, ані за національне імя. В Польщі—навпаки—накидується провінціональну назву „русин", чим наглядно хочеться показати, що українці мають бути тільки матеріялом, тільки погноєм для інших.

Зразком для нас історія польської визвольної боротьби та симпатії справжньої демократії для неї. Таку симпатію і ми тепер здобуваємо. Польський уряд всіми силами намагається ставити колоди нашим змаганням, між іншим купуючи угодовців і запроданців, одначе висліди не стоять в ніякій пропорції до вложених сум. Короткозорість поляків пімститься на них самих.

Як вже згадано вгорі, на цей виступ пос. П. Васильчука польська преса різних відтінків звернула свою увагу. Навіть вшехпольська „Варшавска Газета Поранна" підкреслила зміст цеї промови, а „боєвий" орган теперішнього уряду „Глос Правди" в передовиці „За дверми завтрішнього дня" в своєрідний спосіб зупинився над напрямними цеї промови. Очевидно, п. Стпічинському не подобаються слова правди на адресу „санаційного уряду" і польської політики у відношенні до українців взагалі. Одначе, маючи на меті витягнути каштани для своєї концепції, себто в дійсности для концепції історичної Польщі, хоч може в дещо іншій формі, — він великодушно прощає пос. П. Васильчукові його „неполітичні" слова правди.

„Даруймо йому — каже п. Стпічинський, — що серед болю переношеної несправедливости долі, яка ломить характери і каламутить думку, сказав він богато непотрібних слів, в політичній мові не лише зайвих, але навіть шкідливих. Очевидно, шкідливих для його справи. Кому як кому, але нам не годиться не розуміти джерела екзальтації у виступі пос. Васильчука."

Отже віддаючи довг великодушности, п. Стпічинський переходить до ядра справи.

Вихідною точкою того ядра є висловлене ним (пос. Вас.) переконання, що українська справа має міжнародне значіння і яко така повинна бути предметом зацікавлення европейських демократій. Він виходить із заложення, що незалежність України, визволення її з під російського гнету — все одно, білого чи червоного, царського чи большовицького — є неминучою історичною конечністю. Иде про те, щоби це сталося мирним шляхом, щоби затріюмфувала справедливість в сумліннях, а не шляхом довершених фактів силою зброї, припечатаних кровю.

Годимося з ним в пересвідченні, що українська справа має міжнародню далекосяглість для Демократії. Головне її гасло: воля! — йде по лінії аспірацій українського народу. Демократія, за ціну свого істнування, мусить дбати про його повну реалізацію. Кожному народові належиться самостійність, кожний має право уладжувати своє щастя згідно з духом своєї культури й аспіраціями. Національна держава є основою демократичної організації світа. З тої точки погляду незалежна Україна є умовою утревалення і зміцнення демократії в її боротьбі з комунізмом і напором міжнародного капіталу. З другого боку незалежність України є, а щонайменше повинна бути складовою частиною програми пацифістів усього світа. Головно з двох причин: 1) тому, що нарід свідомий свого права до волі, а неволений — силою річей є вульканом, що погрожує вибухом і 2) тому, що неволення Москвою чи Петербургом великого народу українського, експльоатація його великих богацтв і розпоряджування кровю його синів, незвичайно зміцнює агресивні тенденції Росії і дозволяє їй всебічно загрожувати світовому мирові... В національній українській свідомости і в льогіці міжнародніх конечностей кожний уважний обсерватор може вичитати ту правду, що за дверми завтрішнього дня стоїть вільна, незалежна Україна".

Так єсть! За дверми завтрішнього дня стоїть вільна, незалежна Україна. Цю правду, цю неминучу конечність розуміє п. Стпічинський, одначе розуміє її поверховно, односторонно, бо замикає очі на дійсність тут, на місці. ?

Ганьба!

На марґінесі афери посла Воєвудзкого.

Враження й настрої у соймі. — Бруковий скандал чи щось більше? — Становище варшавської преси. — Цинізм „ідейного донощика". Сойм і державне правосуддя.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 31. січня 1927.

Такий оклик розлягся на соймовій авдиторії зправа і зліва, вихопився імпульсивно заєдно з грудей польських і не-польських послів, що своїми політичними поглядами стоять взаїмно може й на бігуново протилежних позиціях. Це було після того, як віцепремєр Бартель заявив із соймової трибуни авторитативно, що ревеляції „Глосу Правди" про провокаторську ролю посла Воєвудзкого, обертаються „на площині повної правди".

„Ганьба!" кричали у соймі — — кому?

Посол Еремич (білоруський „Сел. Союз") який, до краю схвильований, кричав: „провокатори на волі — невинні у тюрмі!", був чи не єдиним вимком зпоміж цілого того умандатованого товариства.

На таке твердження дає право становище збірної варшавської преси до цеї пресумної афери. Пос. Стронський у „Варшавянці" писав про неї під наголовком „Бруд", корфантівська „Ржечпосполіта" дала своїм виводам подібний пахучий титул „Багно"; оба ці епітети звернені виключно під адресою Воєвудзкого. Виключно його особою займається ендецька „Газ. Пор. Варшавска", називаючи навіть його іменем дану статтю („П. Воєвудзкий") і йде в своїх поглядах цілком по лінії, яку накреслив і яку послідовно дальше веде смертельний ворог ендеції, пілсудчиківський „Глос Правди" („Воєвудщизна"). Ця лінія каже обвинувачувати одиницю за її моральну гидоту та ще й хіба добачувати співвинуватців у нинішніх політичних однодумцях тієї одиниці. Іншими словами: знищити Воєвудзкого, а через нього його „Незалежну Партію Хлопську". Не диво, що бачучи таких матадорів на чолі, такий краківський „Іл. Курєр Цодз." заганяється за ними так далеко, що в афері Воєвудзкого бачить аж „Погром московських загонів у Польщі". Виїмкове становище заняв лише жидівський „Наш Пшеґльонд" у статті „Провокатори й провокація" і на цю саме статтю варто звернути увагу.

Її автор пригадує подібні провокаторські афери часів передвоєнної російської Думи: Азефа й Малиновського, і аналізує тодішні погляди всієї російської демократії. Ці погляди зводились єдинодушно до того, що є річю недопустимою, аби уряд посолугувався провокацією у боротьбі з опозиційними чи антидержавними організаціями, себто, аби сам штучно викликував чи підпомагав революційний рух з метою пізнішого здавлення його. Виступаючи проти системи провокації, російська демократія виступала взагалі проти охранки. У правосильній державі політична поліція взагалі непотрібна: мнова пропаганда

Red. czas. „Dilo" we Lwowie. Pr. 36/27. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułów umieszczonych w czasopiśmie „Dilo" Nr. 20 (10.976) z dnia 28. stycznia 1927 pod tytułem: „Konajuczyj sojm" w ustępie między słowami „ ... ora Sojmom?" a Bił ... zawieta (n. zbr. z § 65 a) u. k., że zatem zajęcie zarządzone przez Prokuraturę dnia 27. stycznia 1927 r. konfiskata jest usprawiedliwiona i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1863 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 i. t. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. p. — Lwów, dnia 28. stycznia 1927 r.

Hawel

Ідей не є злочином і держава може протиставити їй відповідну розумну політику; для звичайних карних злочинів досить кримінальної поліції. Тому теж, при такому становищі російської демократії, було в Росії самозрозумілим, що демократ не може служити в охрані та що з приходом до влади демократії охрана буде скасована, як установа антидемократична. У Польщі є усе навпаки. Ніхто не квестіонує демократичности такої інституції, як політична поліція, а заразно правиця як скрайня лівиця постійно твердять, що в політ. поліції беруть участь саме головно — демократи. Колиб нпр. показалося, що співробітником дефензиви є якийсь „дзялач левіци народовей", то ніхто не робив би з цього приводу галасу, а колиб ним був посол із тої масти, то щонайбільше сказали би, що послові не вільно бути „державним урядовцем". Системи провокації не осудив ані сойм ані судівництво, що показалося наглядно при афері Трояновского (провокатора-редактора „Вальки люду"). Не менше дивоглядне становище займає в Польщі відносно проблеми провокації скрайня лівиця: замість радіти, що викрито серед неї провокатора, без якого партія буде тим певніше жити, польські „енпеховці" й інтернаціональні комуністи в році боронять Воєвудзкого як „одного з найбільш жертвуючих себе вождів". Орган „моральної санації" пятнує посла як конфідента поліції; але коли й уряд уважає таку ролю посла нечесною, то послідовно повинен скасувати саму нечесну інституцію. Інакше будемо мати до діла лише з бруковою сензацією...

Автор переповідженої статті не помиляється: санаційний „Глос Правди" не хоче ставити й не ставить цієї справи в площині іншій, як лише брукової сензації, бо інакше не писав би буквально ще й на третій день після проголошення своїх ревеляцій: „ця сензаційна справа, демаскуюча осоружний цинізм отого „оборонця покривджених" має підложа виключно моральне". Себто: внутрішньо-державна система тут ні при чім... Уже на іншому становищі стоїть побратим „Глосу Правди" й його конкурент до фірми „пілсудчиківського" — „Курер Поранни", але й він, пишучи про „пивницю" провокації, кладе її в вину... передтравневих урядів, заплющуючи очі на часи післятравневі й не хотячи у своїх виводах ставити кропки над і.

Можливо, що з приводу проголошення присуду у маршалківському суді, який оце саме розсліджує аферу Воєвудзкого, залунають знову у соймі оклики „ганьба" і можливо, що тоді, після протверезіння з першого приголомшуючого враження, ці оклики не будуть уже такі однобічні. Покищо запанувала тишина. І з сьогоднішніх варшавських часописів за вїмком „Глосу Правди", який чейже мусить „витримати характер", — буквально ні в одній газеті немає буквально ні рядка про Воєвудзкого; тут і там хіба суха замітка про термін зібрання маршалківського суду. Чи це раптом зродилося таке сильне почуття льояльности супроти п. Воєвудзкого, аби не пятнувати його перед оголошенням присуду? Ледве.

В усякому разі, інтервю з п. Воєвудзким у „Н. Пшеґльонді", в якому він у цілій основі признається до „ідейної" співпраці з дефензивою та до того, що він сам поручив дефензиві „ідейних заступників", які інформували дефензиву про ситуацію серед національних меншостей і за ту „ідейну" роботу дістаючи гроші via посол Воєвудзкі („zrozumiałe (!), że ludziom tym za moim pośrednictwem (!) płacono, ja [illegible] (!!)", — така широсердечна заява „ідеовця" не давала причини до зайвої супроти нього льояльности. Відкіляж тая тишина після такої бурі? Адже тої хуртовини, що пронеслась над соймом в останню пятницю, було досить для газетних блискавок і громів на цілі тижні. А може радше маємо тут до діла з „W[illegible]", як наслідком змінених настроїв серед уряду, який справді не може похвалитися, як блискучим сукцесом, згаданою „ревеляцією" пана Бартеля?! (Хочби тому, що вона навіяла смертельний страх на всіх конфідентів непевних віднині дискреції хлібодавців).

Не булоб тут нічого дивного, як би до зміни цих настроїв причинилася соймова дебата над станом судівництва у Польщі, дебата, яка дивним дивом зійшлася з „воєвудзківською" сензацією. Коли навіть урядова „Епока" стверджує, що ця дебата виявила „одностайне невдоволення зі стану правосуддя у Польщі", то справді — з польського урядового погляду — не варта в такий момент роздувати по газетах нову провокаторську аферу, хоч би навіть обраховану на загибіль „Незалежної хлопської партії". Тому теж вірніш усього переможе тактика „Роботника", який благорозумно від першого моменту набрав води в рот (це, мовляв, аби не шкодити суперарбітрові в маршалківському суді пос. Дашинському, — арґумент не витримуючий критики), і вірніш усього сойм не тільки не здобудеться на оклик „ганьба!" під обома справедливими адресами, але — мовчатиме, як мовчав досіль і мовчить дальше в усіх справах справжнього державного значіння, позволяючи їм іти, як самі захотять або як хотять ті, для яких сойм і так не є авторитетом.

І. Кедрин.

„Місяць книжки для молоді".

Так назвало польське міністерство освіти місяць лютий в свойому рескрипті з 14. грудня 1926 ч. I—18528. Констатуючи, що стан шкільних бібліотек у народніх школах є сумний, що ледви 50 проц. шкіл має власні бібліотеки, міністерство хоче зацікавити учительство й громадянство справою книжки. В найближчому часі „міністерство займеться цею справою з цілою енерґією. Необхідність такого засобу насувається також тому, що в громадянстві слідно повний упадок читачівства, котрий спричинює знову застій в книгарському рухові, далі поменшення видавничого руху, зокрема упадок кількости книжок для молоді". Дальша частина рескрипту займається обовязком школи „виховувати молодь у любови й пошануванні доброї книжки", говорить про організацію пропаганди, про підготування цілої акції, про жертви молоді, про інші фонди на закупно книжок, про саме закупно й про пропаганду читачівства.

Повідомлення про факт видання такого рескрипту звільнило би нас від дальших коментарів, колиб не те, що акція буде дотичити також української дітвори у державних школах. Знаючи добре практики польської шкільної влади, можемо наперед сказати, що шкільна маґістратура не побачить напевно великих соток тисяч української дітвори і буде старатися втиснути всюди польську книжку, як це й робить у тих шкільних округах, де з уряду створено вже шкільні бібліотеки. Маємо відомости, що на західних і північних окраїнах є вже шкільні бібліотеки. А серед книжок головне місце займають такі, котрі відповідно до тенденцій анальоґічних до тихже у відомих підручниках історії якихось Гебертів плюгавлять і в найгірший спосіб зогиджують усе, що українське. Душа Кортесів, Піцарів і інших бандитських культуртреґерів у цілій наготі. І цій сумній дійсности не запобіжить навіть децентралізація закупів, не поможе й те, що в кількох місцях рескрипту сказано про „місцеві (льокальні) потреби" і „місцеві умови".

Рескрипт міністерства передбачує певну свободу в акції: від пропаганди аж до закупу. Має на оці контролю пропаганди й закупу ріжного роду чинниками аж до батьківських комітетів включно. І з цього засобу, в першу чергу з ради шкільних місцевих і з спеціяльно вибраних батьківських комітетів мусить українське громадянство зробити якнайбільший і найдоцільніший ужиток. Названі установи мусять покласти своїм завданням припильнувати, щоби до шкільних бібліотек закуплено українські книжки для української дітвори. Бо коли в рескрипті находимо голосні нарікання на стан шкільних бібліотек у нинішню пору, то вже цілком певно можна говорити про повну відсутність у них української книжки.

При кінці хочемо ще й на те звернути увагу, щоби замовлення українських книжок пересилати до українських накладень і книгарень. Українські видавництва для молоді можуть уже нині творити невеличку бібліотеку і тому належить з них обильно користати, щоби такою підтримкою увільнити в поодиноких накладні нову силу до дальшої видатної видавничої діяльности.

Докладний перегляд цілої акції, провірка фактів додатних і відємних в поодиноких округах повинні належати до Кружків „Рідної Школи" на території Галичини і до „Просвіт" та „Рідної Хати" на північних землях. Досвід добутий в біжучому році повчить нас в необхідному випадку, як віднестися до цього важливого питання в наступному році. Взагалі наші культурні організації враз з Батьківськими Комітетами повинні мати одно на увазі, щоби і цю нагоду використати для власних виховних цілей. Повинні таким чином підготовити

ОСВАЛЬД БУРГАРДТ.

Екзотика й утоп'я

в німецькому романі.

(Продовження.)

II.

Другий роман, що маємо у цій статті обговорити, переносить нас не в майбутнє, а на 500 років назад у минуле. Це роман Едуарда Штукена „Білі боги", трьохтомова епопея на 75 друкованих аркушів. Критика його називає „Іліядою" Мехіки. На мою думку він цю назву цілком заслуговує. Це величезна, прозою писана поема про завоювання Мехіки. Давня Мехіка з своїми храмами, звичаями й дивовижною архітектурою на лагунах встає перед нами як жива, відроджується мов той фенікс із попелу, вабить і сліпить своїми фарбами, золотими коштовностями (мистецькою роботою індіянських майстрів), відштовхує своїми жорстокими кривавими культами і приваблює нерозгаданими написами на каменях, що їх ніхто ніколи не розшифрує. Ціле життя раси, яку до ноги знищено, встає й діє перед нашими очима.

Чимало писалося історичних романів, і яка була їхня вартість? Писав їх колись у Німеччині Еберс, в Англії Гаґґард. Частенько, крім імен, у них нема нічого історичного, а в фактах стільки л тописної правди, як у титулі одного з персонажів відомого роману Бенуа „Атлантиди" (цей персонаж носить „польський" титул „гетьмана Житомирського"). Беручись обговорювати твір Штукена, треба відкинути те уявлення, яке у нас склалося про історичний роман, той історичний роман, що з перевагою авантурного елементу має за єдину мету розвагу читача. Штукен використав силу документів, індіянських народніх переказів, леґенд, то що. З описанням військових походів він поєднує знання індіянського побуту, індіянської архітектури. Отже роман має в собі досить авантурного елементу, щоб до кінця захопити читача, разом з тим дає правдиву картину невідомої нам культури. З побутового боку це справжня Іліяда Мехіки.

У жахливій самотині, у моторошній темряві кружляє небесне тіло навколо своєї сестри, білосяйного сонця; немов якийсь страшний демон, воно залишається незримим, аж поки, стикнувшись з тим другим світилом, не спалахне пурпуровою красою.

Не лише самі подвійні зорі кружляють так одна навколо одної. Людські душі теж. І так само душі народів. Лише передсмертний пожар їх сповіщає світові за їхню красу...

Про золотий вік у минулому або в майбутньому молють недолуги. А інші — може найкращі за всіх — живучи йдуть назустріч присмеркам богів, останньому судові, смерті, що розкатне в пурпуровій красі...

Новий світ кружляв навколо Старого, як невидимий чорний демон: коли він став зримим, усі побачили його поломяністе, жахливе й пишне згасання...

Навіть страшне й огидне, якщо тільки воно вступило на шлях страждання, може заграти самоцвітами у проміннї вечірнього сонця...

Це вступ до третього тому романа „Білі боги". Не треба з цієї цитати робити висновок, що поема пересипана фільософськими сентенціями. Ці сентенції зявляються лише напочатку, або наприкінці тому, як певний підсумок до всього і коротко формулують власну думку автора. Але завжди ця фільософія сповнена великої мудрости:

Пережите щастя — це гірська верховина, на ній стояти так любо і страшно, пережите нещастя — це глибоке провалля, у ньому так темно, але вже не страшно. З гірської верховини всі шляхи ведуть униз; з глибокого провалля деякі шляхи ведуть і вгору. Щастя позбавляє надії, нещастя приносить нові сподівання...

Так закінчує другий том Штукен, описавши велику Кортезову поразку, де втрачено було всі завойовання еспанців. Основна нитка романа — великий похід Кортеза на Мехіку. Одначасно оповідається і за долю еспанських конкістадорів і за долю індіянських царств. Але чиж можна у межах невеликої статті дати уявлення про цю велику епопею? Коли переказати зміст, то це буде лише простий переказ історичних подій, здебільшого відомих. Ця поема в прозі містить у собі таку силу матеріялу етноґрафічного, описання культу, жертвоприносин, похоронних обрядів, описання капищ з золотими дахами і з банями з людських черепів, описання строїв, що його цілком не можливо вичерпати. Дві виписки може дадуть слабкий натяк на те богацтво фарб і кольорів, якими зачаровує читача ця екзотика далекого Заходу.

1. Мехіканський цар Монтезума посилає Кортезові дарунки (том. I, стор. 126—7):

Серед дарунків були рукописи в малюнках, священні ритуальні книжки з дивними письменами... Німа жушля оповідала про чудеса моря. Страдницька душа [illegible] жила в білих листках оленячого [illegible] мену...

Серед дарунків був диск із щирого золота з колесо завбільшки: на ньому був кутий барельєф, що виображав сонце, а навколо нього зорі і зодіяк толтеків...

Срібний диск такого самого розміру являв собою місяць з постатями [illegible] вечірньої зорі, блакитної планети.

Серед дарунків були також [illegible] блені із золота, натуральних розмірів [illegible] ними двацять золотих качок.

Монтезума послав також Квацалькоатлів одяг із перел, що лише в урочистих [illegible] та надягався на ідола, і білу маску [illegible] геть чисто інкрустовану [illegible] самоцвітами.

2. Жертвоприносини (т. II, стор. 171—[illegible]). — приноситься в жертву молода дівчина, що сама визначила на це.

Розмалювавши рота чорним [illegible] ішла вона в останній день... вулицями [illegible] нучтітлану, йшла на великий майдан [illegible] щатися з осяйним світом. Ідучи, вона [illegible] сипала маїсову муку, так що всюди [illegible] вулках, на майданах, мостах зоставався [illegible] слід.

Перед храмом богині її зустріло [illegible] жерців. На платформі найдужчий з [illegible] повернувшись до неї спиною, підхопив [illegible] під руки і підняв на плечі, щоб [illegible] до „царя", як звичайно у Мехіці [illegible] наречену до молодого. У цю мить [illegible] з тіла здерли [illegible] тяли голову. Потім з тіла [illegible] із шкіри вирізали маску для [illegible] жерця. [illegible] одяг на себе дівочу [illegible] Його прибрали у жіночу спідницю, [illegible] причепили великі орлячі [illegible] богині — і різні клейноди — з [illegible] золота, аметисту, чорного агату і [illegible] ду. Ставши сам богинею, він [illegible] раючись на чотирьох інших жерців [illegible] нених у шати чотирьох [illegible] видирати рокованим на жертву [illegible] самоцвіта — серце, що [illegible] ралось з розтятих грудей.

(Продовження буде.)

шоби місяць жовтень, місяць свята української книжки находив більше пригожий грунт, ніж це було досі. Бо книжка — це не мертва річ. Свято книжки не устроюємо тільки ради свята. А ввели ми його тому, щоби раз-у-раз пригадувати громадянству, читальням і всім іншим культурним установам, що одну з головних роль у підйомі нашого народу, в його змаганнях до зрівнання себе з іншими народами відіграє українська книжка.

Може це, що польське міністерство так занялося долею книжки по школах, вплине й на нас, що прецінь мусить бути за книжкою якась велика сила, котрої ми ще не вміємо цінити. Тому горячо взиваємо, щоби Ради шкільні місцеві, Батьківські Комітети й українське учительство виконали своє завдання і післанництво у відношенні до української книжки.

М. Галущинський.

Українці в Букарешті.

Культурне й національне єднання букарештенських українців. — Свято в память буковинських поетів. — З т-ва „Буковина".

Букарешт, у січні 1927.

Українська кольонія в Букарешті — немала. Є тут поважне число українців з Буковини, є дехто з Бесарабії, є й доволі емігрантів з Великої України. З метою тіснішого культурного й національного єднання українська кольонія в Букарешті постановила зорганізувати систематичні товариські сходини. На цих сходинах виголошуються реферати на літературні, історичні та суспільні теми, співаються українські пісні й читаються кращі твори з нової української літератури. Сходини тішаться доброю фреквенцією і причиняються до зближення й оживлення життя між тутешніми українцями.

Ще дня 27. листопада 1926 мали ми тут свято в честь буковинських поетів О. Федьковича і С. Воробкевича. Свято влаштовано заходом українського товариства „Буковина" і воно стягнуло численну громаду. Свято складалося з рефератів (п. Виноградника про Федьковича і п. Лукача про Воробкевича), деклямацій (п. Томбруга „Сонні мари" і п. Кухти „Мово рідна") і хорів під управою п. Зибачинського. Цей вечір випав гарно і підбадьорив усіх на досі.

Дня 29. листопада пошановано у нас память пок. отамана С. Петлюри і пок. діяча Ол. Саліковського урочистою панахидою, яку відправлено в церкві болгарського посольства в Букарешті. На панахиді була теж поважно заступлена українська кольонія Букарешту.

Українське культурно-спортове товариство „Буковина" відбуло свої річні загальні збори дня 4. грудня м. р. На тих зборах вибрано такий виділ: адвокат д-р Денис Маєр-Міхальський — почесний голова, студ. ветерин. Микола Ярошинський — акт. голова, студ. мед. Аріст. Руснак — заст. голови, студ. мед. В. Дарій — секр., студ. мед. Ор. Ісопенко — касієр, студ. мед. Юр. Гавалешка — госп. На тих-же зборах іменовано почесними батьками „Буковини" сенаторів А. Лукашевича і Ю. Лисана та посла К. Кракалію. З подій у т-ві відмітимо вкінці промоцію члена „Буковини" п. Сильвестра Андріящука з Берегомету н. Пр. у тутешньому університеті на доктора ветеринарії.

НОВИНКИ.

— Парцеляційний плян на 1928 р. „Дзєннік Устав" з 26. м. м. друкує розпорядок Ради міністрів про парцеляційний плян на 1928 р. В цьому пляні є грунти державні і грунти Державного Рільничого Банку. З львівського земського уряду призначено на парцеляцію 1,000 гектарів, з берестейського 8,000. З приватних грунтів: у львівськім окрузі 11.400, в берестейськім — 2,100 гектарів.

— З життя українців за кордоном. З ініціятиви „Українського Центрального Комітету" у Варшаві 23. ц. м. святкували українці, що нині там проживають девяті роковини проголошення самостійности Української Народньої Републики 9. січня 1918; 22. січня 1919 проголошення зєдинення Соборної України). Промови виголосили п. М. Ковальський від Центр. К-ту, п. Біликський від Кубанців, п. Садакай від Грузинів і сен. Калиновський від Поляків. Ці два останні (обоє не-українці!) найкраще зрозуміли

Порозуміння в справі східних фортифікацій.

Париж, 1. лютого 1927.

Між конференцією амбасадорів і німецьким урядом прийшло до порозуміння в справі фортифікацій на сх. кордонах Німеччини. Мається знести фортифікації в околиці Кістрина і Гльогав та 22 укріплення в районі Кенігсбергу. Утвориться прикордонну полосу, на якій не вільно буде будувати ніяких укріплень, за винятком тих, що були там уже в 1920 р. Конференція амбасадорів згодилася на задержання означеного числа бетонових схоронищ, в будованих після 1920 р., а всі інші мається знищити. Німецький уряд заявляє, що крім вказаних укріплень нема більше ніяких і зобовязується не будувати нових.

Зірвання переговорів між Англією і кантонським урядом.

Льондон, 1. лютого 1927.

Райтер повідомляє про зірвання переговорів, які вів представник Англії в Ганкоу О'Меледж з представниками кантонського уряду. Переговори ведено в справі modus vivendi, який заступив би дотеперішні договори між Англією і Китаєм.

Нота китайського уряду.

Льондон, 1. лютого 1927.

Китайський міністр закорд. справ у ноті до англійського посла у Пекіні заявляє, що китайський уряд уважає висилання англ. військ до Китаю без дозволу китайського уряду суперечним з принципами Ліги Націй. Китайські військові і поліційні відділи в околицях Шангаю — на думку китайського уряду — вистарчають для вдержання порядку і спокою, а присутність численних чужинних відділів може довести до непорозумінь, за які китайський уряд не прийме ніякої відповідальности. Китайський міністр сподіється, що Англія якнайскорше забере свої війська назад і так не допуститься до прикрих інцидентів.

Штреземан влекшить Вільгельмові поворот?

Берлін, 1. лютого 1927.

Комуністичний „Вельт ам Абенд" повідомляє, будьто би Штреземан запевнив представника Гогенцолернів, що старатиметься уможливити поворот бувш. цісаря Вільгельма до Берліна. Такі обітниці дав нібито Штреземан Вестарпові підчас останньої дискусії в справі творення правого бльоку.

Перед упадком д-ра Бенеша?

Прага, 1. лютого 1927.

„Словак", орган словацької людової партії, повідомляє, що мін. Бенеш небаром знову піде на відпустку задля відпочинку і з неї вже не вернеться на своє дотеперішнє становище. Д. стане або катедру в університеті або виберуть його послом із котрогось з більших міст.

Кабінет Узуновича.

Білгород, 2. лютого 1927.

Новий, шестий Узуновичів кабінет утворено нині. Складається він із радикальних міністрів пятого Узуновичевого кабінету і послів словінської людової партії. Новий кабінет зложив уже присягу на руки короля.

Декрет про амнестію ввійшов у життя.

Варшава, 1. лютого 1927.

У вчорашнім „Дз. Уст." появився декрет президента Польщі про передречинцеве звільнювання з вязниць, т. зв. амнестійний декрет. Він увійшов у життя з нинішним днем. Право звільнювати вязнів у всіх польських вязницях застережене для мін. справедливости. Льокальні власти не мають впливу на звільнювання тої категорії вязнів. До звільнювання вязнів іншої категорії мін. справедливости делєгував прокураторів апеляційного суду.

Арештування вбийників із ул. Бема.

Львів, 2. лютого 1927.

На основі зізнань нареченої вбитого при вул. Бема візника Кирила Жуковського, поліція арештувала двох апашів: Казімера Хмельовського і Владислава Дулембу. Наречена Жуковського і приятель його Іваниця були свідками вбивства, але не виявили спочатку того, бо боялися мести апашів.

Біржа.

Гроші.

Курс доляра у приватних оборотах пішов у гору а саме до: 8·90. По такому курсі платив і Банк Польський. За девізи платив Банк Польський 8·93, англійський фунт 43·32, бельгійські франки 24·70, італійські ліри 38·25, голяндські гульдени 357·65, чеські корони 26·48, австрійські шилінги 1.6·07, німецькі марки 211·60.

Збіжжа.

Пшениця двір. 53·50—54·50, пшениця креселянська 50·50—51·50, жито галицьке 38·00—39·00, ячмінь галицький броварний 32·00—34·00, ячмінь галицький до перемелювання 28·00—29·00, ячмінь пастівний 27·00—27·50, овес галицький 29·00—30·00, кукурудза румунська 28·00—29·00, бараболя промислова 0·20—0·40.

характер такої Академії, яка вимагає згадки про полеглих Борців, коротких привітів від гостей, відспівання національного гимну — і годі, а в ніякому разі не допускає переватнтування її більшгодинними історично-суспільницькими промовами — рефератами та всякими надпрограмовими пропозиціями ex re natа, які звужують загально-національний характер такого свята до манефестації одного політичного табору з одної частини національної території. Цих кілька слів кажемо на адресу президії — на просьбу численних учасників Академії. Між іншим, прикро теж вражало покликування до президії людей зпоміж авдиторії, цілком видно на це не приготованих і явно такою пропозицією заскочених. Ніде правди діти: найкраще зі свого завдання вивязався поляк, згаданий сен. Калиновський. Прирівнявши колишні можности життя поляків на Україні під українською національною владою і нинішні умови життя українців під Польщею, признав, що почуття великого стиду повинно огорнути кожного поляка; так само справа нинішніх політ. кордонів є ділом історії, якій ще не кінець; закінчив окликом „Ще не вмерла Україна". — (1 кн.)

— Ще про сьогорічний Йордан. З „Дзєннік-а Львовск-ого" довідуємося, що гарнізони польського війська взяли цього року офіціяльну участь у святах Йорда у м. ін. в Дрогобичі, Стрию, Сяноці, Грушові, Яворові і Ряшеві. В тих містах брали участь у святі і польські державні й самоврядні власти. В Перемишлі уладжено на Сяні окреме свято Йордану для вояків православного віроісповідання, на якому були теж представники польської влади. Вояків гр.-кат. обряду в Перемишлі, Городку, Радимні, Ярославі і Самборі відпущено до церкви одинцем, бо в тих містах військо не брало офіціяльної участи в Йордані.

— Концерти Любки Колесси у Львові. В програми концертів нашої піяністки входять переважно твори клясичної літератури. Піяністка присвятила цього року увагу двом композиторам, 100-літні роковини смерти, яких святкує цілий культурний світ (C. M. Weber у червні 1926 і L. v. Beethoven в березні 1927. На першому концерті піяністка виконає сонату C-dur Вебера. Крім того почуємо прегарний органовий концерт Ф. Баха d-moll, який є одним з найцінніших творів староклясичної фортепяно-вої літератури, а завдяки опрацюванню Stradal-а, що використав прикмети модерного концертового фортепяну викликує могуче враження і є побіч „Chaconn-и" С. Баха одним з найбільш улюблених творів репертовару піяністів. Другу часть програми виповнять твори Шопена, а саме фантазія f-moll, вальси ges-dur і fis-dur і польонез fis-moll, який побіч вже надто знаного As-dur є наймогутнішим, а при тому значно глибшим від попереднього польонезом. На другому концерті виконає піяністка, крім початкового: Hummel-а „La galante", обовязкового в цьому році Бетовена, а саме рідко подибувану на програмах, а проте прекрасну сонату C-dur op. 2. Опісля підуть твори дрібніші, як Барвінського „Прелюдії"- Шопена „Impromtu", „Прелюдії", „Мазурка" та кінцева точка: Gluck-Saint-Saëns-а балєтова музика з „Alceste". В найближчих днях подамо в перекладі окремий фейлетон пера проф. Hans-a Sode-Dore-a, присвячений особі й мистецтву нашої славної піяністки.

— Михайло Голинський, славний український тенор і член опери в Одесі, виступає тепер в українській опері Києва. Перший його виступ у Києві мав місце 9. січня ц. р. в опері Аїда в ролі Радамеса.

— „Мала" помилка. Більшість польської преси переплутала покійного отамана Івана Косака з бувшим командантом У. С. С. полковником Грицем Коссаком, якому на шпальтах своїх газет справила як генералові величаві похорони з присягою пімсти за Східну Галичину. Не все на світі вмирають ті, кого дехто хотів би найшвидше похоронити. У родиннім житті це торкається богатих тіток і вуйків, а в політиці визначних діячів і полководців.

— „Українське Мистецтво". Нас просять зазначити, що черговий, подвійний випуск „Українського Мистецтва" за січень—лютий 1927 р. уже друкується і вийде перед 20. лютого. Випуск міститиме більш як 40 ілюстрацій, а його ядром буде стаття про епохальні середньовічні фрески в Люблині.

ЖІНОЧИЙ КУТИК.

III.

Як треба прати РАДІОНОМ.

(Продовження з ч. 22. в д. 30. І. ц. р.)

Відтак треба полокати білля зразу в горячій, а пізніше в студеній воді так довго, аж вода стане цілком чиста. Це полокання має на ціли не тільки вовсім стерти розпущений бруд, але й очистити білля з мила, яке є в розчині. Тому до полокання слід брати якнайбільше води.

Усе випране в РАДІОНІ і докладно виполокане білля набирає свіжого та присмного запаху, мов по біленню на сонці. Осягнений вислід є подиву гідний: білля стає сніжно-білим. Праця, на яку треба було давніще пів дня, зроблена в кількох чвертях години.

Продовження буде. — Витяти і заховати.

— Університетські містерії. До новинки, поміщеної кілька днів тому про введення професорами львівського університету страшенно високих оплат за іспити та за чисто формальне полагоджування прохань нострифікації, додають нам такі цікаві подробиці: Наші скінчені медики, що приїжають із чужини з дипльомами, мусять ждати місяцями та роками на полагоду своєї нострифікації. Щойно в останніх часах вдалося кільканацятьом нашим молодим докторам медицини здобути признання (нострифікацію) докторських дипльомів, одержаних на чужинних університетах. Як загально відомо, така нострифікація для наших кандидатів лікарського звання рівняється властиво повторенню цілого дотичного іспиту або більшої його частини, при чому їх змушується вислухувати непотрібні виклади, вивчувати зайву термінольоґію і студіювати нецікаві твори нікому невідомих „учених". Після таких тортур приступають дотичні кандидати до іспиту, при яких деякі екзамінатори держаться постійно ось такого способу питання. Перше питання для тих кандидатів, яких назвиско проречисто свідчить про українське походження (нпр. „Невідомський"): „Як сен власціве пан назива? „Невідомськи" відповідає кандидат, вдоволений особливо легким питанням. Друге питання: „А якей пан власціве народовосці?" „Української" відповідає здизований кандидат. Третє питання: „А власціве цо то ест така дзівна народовосць?" Кандидат мовчить, приголомшений низькою інтелігенцією екзамінатора. Після такого вступу починається іспит, при якому деякі екзамінатори стараються виказати, що найбільші поваги найславніших европейських університетів це просто неуки в порівнанні до його великости вельмишановного професора.

— Невесела хроніка. У будинку дирекції залізниць у Львові трапився вчора такий випадок: радник Фінк, який вийшов з бюра на II. поверсі, хотів поїхати на вищий поверх і підійшов до ліфту; двері були відчинені, але ліфт находився чомусь на партері; урядовець увійшов до порожнього місця і впав униз забившись на місці. Технічні винаходи є добрі, але в краях, де люди вміють з ними поводитись. — Найдено вбийника робітника на вул. Бема; є ним товариш убитого Іваньов, який пробив його ножем. — Професійний злодій Ціхонь пробував учора втроїтись таки на вулиці карболевим квасом; лікареві заявив, що причиною його розпуки — важкі часи. Інші його товариші не падають духом і від ранку до ранку доказують чудес енергії та силу фантазії перетеребляючи чужі кишені, хати, каси та крамниці.

— Світова всячина. Члени шведського парляменту вже поставили кандидатів на цьогорічну Ноблівську нагороду мира: одним є бурмістр Штокгольму Лінд-гаген, а другим німецький професор Квідде. Мирно вони працюють, коли світ так мало знає про них. — Банда піратів переодягнена за пасажирів дісталась на один корабель біля Гонг-Конга й ограбила всіх подорожних, приневоливши капітана причалити до „свого" берега, куди втікли з гарною добичею 40 мільйонів дол. — У Криму цього року зимували виїмково птахи, які звичайно відлітають в Африку: дрозди, журавлі, шпаки. — У німецькім парляменті завели замість крикливого президіяльного дзвінка електричні кольорові лямпки на трибунах, які попереджують промовця, коли повинен кінчити промову. — Подорож румунської королеви до Америки вже обчислена недискретною американською пресою бодай у найскромнішій частині: королева роздала самій готелевій службі 2000 дол. „на пиво" себто суму, за яку жиє місяць 300 бідних румунських родин. Можна уявити собі, скільки коштувало все разом! — Берлінець Лайст найшов спосіб виробляти папір та паперову масу із соломи. Такий винахід може зробити переворот у деревнарстві, яке віддає мільони тон паперу щоденно. — У Парижі почине жіноцтво йти далі за модою червонаве...: богаті чепурні дами носять ковток шкіряних... — У Парижі щезла безслідно внучка Рокфелєра, яке вибодається туди для розривки.

НАДІСЛАНЕ.

За надіслане Редакція не відповідає.

— **Літературні новини.** Оригінальні роковини святкуватимуть французькі письменники цього року: 100 літ появи відомої пєси Віктора Гюго „Кромвель", яку автор попередив великою передмовою, де виложив принципи романтичної школи. Ця передмова відограла величезну ролю з історії французького життя та літератури. Суспільність брала таку живу участь у боротьбі літературних напрямків, що в театрах підчас вистави романтичних пєс доходило до бійок. — Бернард Шов загрозив процесом одному видавцеві, який хоче видрукувати кілька його приватних листів до нього. Англійський процес дозволяє друкувати чужі листи тільки за дозволом висилаючого. Також Горкий протестує проти нешанування радянською владою його авторських прав. Сам міністр освіти Луначарський, який має берегти цих законів, а ще і є його приятелем, видає твори Горкого без його дозволу.

— **З кіна.** У кіні „Паляс" почалась величава новинка славної „Уфи" „Сучасна мадам Дюбаррі", архитвір еротичної пригоди в 12 діях. Обі серії разом. У кіні „Марусенька" йде сальонова шампанська комедія в 12 діях „Граф без пашпорту" у головній ролі з Гаррі Лідтке і Марією Якобіні.

— **Хто хоче справді бавитись** іде, як щороку на „Велику Маскараду" Т-ва письменників і журналістів і кооперативи „Український Театр" дня 12-го лютого. Запрошення раніше в Кооперативі „Український Театр", Руська 18. II. пов. від 9—1 і 5—7-ої. Родина з трьох осіб має знижку.

Дописи.

Станиславів. *(Чи так повинно бути? — Свято Йордану).* Сумним обявом треба назвати поведінку деяких українських купців, згл. фірм, що в українські свята не зачиняють своїх крамниць, навіть у такі, як Різдво чи Йордан. Не диво, що чужі не будуть шанувати наших свят, коли візьмуть собі примір з українських купців. Що більше, на Свят-Вечір грало також кіно, що є під українським зарядом та має українську обслугу. Заробіток та гроші, правда, дуже промовляючий аргумент, але і в таких випадках не зашкодилоб бути трохи уважнішим на національну сторону справи. — Свято Йордану випало у нас цього року дуже величаво, так принайменше оцінив його „Kurjer Stanisławowski", врадуваний тим, що на водосвяті були присутні представники властей, як воєвода, староста, командант військової залоги, поліції і почетний військовий відділ. Бракувало тільки військової орхестри, яка не явилася мабуть ізза великого зимна. Це в Станиславові від р. 1920 перший раз була така „парада", бо за польських часів свято Йордану відбувалося постійно в катедрі, а щойно в цьому році відбулося воно на площі біля церкви, як і в добі оих передвоєнних роках. На всякий випадок слід ствердити, що подавані в польській пресі вістки про проповідь еп. Хомишина, в якій він нібито взивав до згідного співжиття і до застановлення боротьби, минається з правдою, як неправдива є вістка і про те, немов би в часі торжества співано „Многая літа" якимнебудь польським чинникам.

Всячина.

Віртуоз і кат. Цими днями помер у Льондоні 80 літній флейтист Люїс Баррет, один з найславніших віртуозів на цьому інструменті в 19 столітті. Між ріжними дарунками які зєднав він собі своєю професією, одним з найоригінальніших був дарунок від льондонського урядового ката Марвуда. Марвуд захоплювався музикою, а головно грою Баррета. Раз дав він навіть у честь артиста бенкет, на якому передав йому рідкий спомин: кусень мотузка з свіжо-повішеного ним злочинця, що як відомо, по простонародним пересудам, приносить щастя. Невідомо, хто дістав тепер у спадщині цей історичний мотузок.

Англійсько-жидівський сіоністичний діяльог. Палестинський уряд стежить за іміґрантами так само суворо, як Америка. Він хоче мати самих богатих громадян і хто не має щонайменше 500 дол. у кишені, не легко туди дістається. Ясно, що жиди не дуже рахуються з тамошніми обмеженнями закону і шукають ріжних способів, щоби дістатись до „своєї" батьківщини, що є під чужою управою. Богато з них дістає дозвіл на вїзд як туристи, і там уже стараються щезнути. Та англійці починають тепер уже стежити і за туристами і заглядають до їх портфелів. Тому один жидівський геній з Данцігу найшов таку ідею: взяв собі пашпорт до Камчатки чі Палестина. А коли приїхав у Палестину, іміґраційне бюро, що перевіряє пашпорти, вже його не найшло. Тоді англійське іміґраційне бюро вислало такого іронічного листа до сіоністичної екзекутиви: „...Прохаємо ласкаво повідомити нас, чи поручений вашим бюром добродій Н. Н. з Данцігу вже відїхав до Камчатки. З пошаною... і т. д." На це секретар сіоністичної екзекутиви відповів не менше злобно: „...дуже нам прикро, що не можемо вам відповісти на ваш запит, але на Камчатці не маємо представника сіоністичної екзекутиви". На другий день той самий секретар диктує прохання до палестинського іміґраційного уряду, щоби дав дозвіл на 10 віз до Аденv. „Аден" вимовляється по англійськи „Еден" і так видрукувала німецька стенотипістка. А англієць-секретар прочитав „Еден" по англійськи „Ідеи", що значить „еден-рай" і відповів, відплачуючись з помстою: „Жалуємо, але в Раю не маємо англійського представництва. Може вишлете своїх еміґрантів до „Hill". А „Hill" читається так само як „Hell" і значить: пекло.

Бібліоґрафія.

DIE UKRAINE Jahrheft für deutsch-ukrainische Volks-, Wirtschafts- und Kult. politik. Organ der Deutsch-Ukrainischen Gesellschaft, 8. Jahrgang. Dezember 1926. Berlin. Стор. 16.

Після довшої перерви появився вкінці 1926 р. новий випуск неперіодичного видання „Die Ukraine", видаваного під проводом відомого публіциста проф. П. Рорбаха. Цей випуск складається з трьох статтей: 1) некрольоґ С. Петлюри, пера А. Шміта; 2) стаття П. Рорбаха про відкриття Українського Наукового Інституту в Берліні і 3) промова посла П. Васильчука, сказана в польськім соймі 24 вересня 1926 р. при ухвалі бюджетової провізорії. Можна було би дуже тішитись з нової публікації, призначеної для поширення інформацій про Україну й українську справу серед чужинців, як би не деякі неточности, які слід справити.

Так у статті Акселя Шміта, про діяльність покійного С. Петлюри, якого автор уважає „найбільшим українським діячем сучасного покоління", є кілька фактичних помилок, от як наприклад: пок. С. Петлюра не був засновником Української Революційної Партії в 1889 р. (тут очевидна друкарська помилка замісць 1899 р.), лише приступив до неї пару літ по її заснуванню; по заключенню рижського миру й катастрофі армії УНР. не зразу виїхав до Парижа, а сидів кілька літ у Польщі; „Тризуб" зачав видавати не в 1922 р., тільки вкінці 1925 року, і т. п. неточности, за які зрештою, чужинця можна строго й не судити.

Проф. П. Рорбах у своїй статті витає загалом відкриття Українського Наук. Інститута в Берліні, але при цьому кидає на керовників Інститута тінь, немов би вони зовсім не були представниками ідеї українського державництва, а вдоволялися лиш федералізмом, чи навіть автономізмом. Річ в тім, що проф. Рорбах — хіба в наслідок незнання, твердить, немов-то управа Інституту опинилася в руках людей, що „хочуть лиш досягти автономії шляхом компромісу з російськими „монархістами". Очевидно, що на основі таких інформацій, німецький читач може думати, що ні проф. Дорошенко ні, скажім, проф. Липинський не є українськими самостійниками. Не потрібуємо брати пп. Дорошенка й Липинського в свою оборону перед українським громадянством: їхня праця й їхні погляди на справу українського державництва ясні та отверті, і тільки той, хто умисно не хоче, може заперечити, що саме імя самостійної, великої Української Держави є їх головна ідея.

І що більше сам проф. Рорбах у своїм видавництві подає в цілости промову проф. Дорошенка на святочнім відкритті Інститута, де недвозначно ствержено, що ідея самостійности України являється основним пунктом політичного credo керовників Інститута. Треба висловити надію, що того рода непорозуміння в цінім видавництві на будуче не матимуть місця.

І. К—ич.

В справі календаря „Р. Школи".

КОМУНІКАТ.

З кінцем листопада розіслала „Рідна Школа" з усіми українськими часописами свій ілюстрований стінний календар на 1927 р. Ціни на нього не визначувано, бо ходило в першу чергу о це, щоб як найширший загал запізнати з дотеперішнім дорobком Товариства. Всеж таки можна було надіятися, що кождий український громадянин і кожда українська установа буде уважати своїм обовязком причинитися до частинного бодай покриття коштів накладу. Поппи це вдоволення, що за календарем втиснеться в хату ідея „Рідної Школи", бажалаб „Рідна Школа" одержати зворот тої готівки, яка була призначена на шкільно-виховну справу. І справді деякі громадяне й установи не тільки оплачували кождий календар, який одержували з ріжними передплачуваними часописами, але висилали на кожду штуку дуже поважний даток, бо 2, 5 а навіть 10 зол. (тод., як у продажі календар по 50 сот.).

Звертаємося цею дорогою до всіх опізнених, щоб і від себе причинилися довільною квотою до покриття накладу і других до цього наклонили. При пересилці зазначувати безумовно „календар".

Потребуючі можуть замовляти календар прямо в „Рідній Школі", яка має ще невеликий засіб.

Головна Управа „Рідної Школи"

Львів, Ринок 10/II. п.

†

Петро Гриньовський

вислужений професор учительського семинаря у Львові, член всіх українських львівських просвітних і культурних товариств, заосмотрений св. Тайнами помер у Львові дня 1. лютого ц. р. в 69 р. життя.

Похорони відбудуться в четвер, дня 3 лютого о 2 год. пополудні з дому жалоби при вул. Глубокій ч. 21 на Личаківський цвинтар.

ОПОВІСТКИ.

З нагоди Загальних Зборів львівської Адвокатської Палати (5. II.) і Союза Українських Адвокатів (6. II.) та сполученого з ними зїзду українських адвокатів з цілого краю, уладжує Союз Українських Адвокатів разом з Українським Правничим Товариством в суботу, дня 5. лютого 1927 р. в салях „Бесіди" вул. Рутовського ч 22 (нова домівка через ґанок на право) **товариські сходини** українських правників **з танцями**, з яких увесь дохід призначений на утворення надзвичайного допомогового фонду для вдів і сиріт по українських адвокатах і кандидатах адвокатури. Звичайний стрій, мінімальні вступи, таний а добірний буфет у власному заряді, який ласкаво обняли Вп. Меценасові, знаменита сальонова орхестра. Хто би через недогляд не дістав запрошення, зволить зголоситися до Вп. д-ра Лициняка, який урядуватиме на „Бесіді" почавши від 2. лютого між год. 6. а 7. вечером. 1389 3—3

Ширші сходини „Союза Українок" у Львові відбудуться в четвер, 3. лютого, о год. 5·30 попол. в салі Бесіди (Рутовського 22, І. пов. через ґанок). На порядку дня реферат п. Мілени Рудницької: „Кілька актуальних питань під розвагу нашого жіноцтва" і справа курсу для освітних інструкторок. 1435 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Надзірна Рада Повітового Союза Кооператив в Бучачі оголошує отсим

КОНКУРС

на посади урядовців, а то: торговельного референта, бухгальтера і люстратора при Повітовім Союзі Кооператив в Бучачі. Посади до заняття від 1. березня 1927. Платні відповідно до квалифікації і умови. Зголошуватись до Ревізійного Союза Українських Кооператив у Львові вул. Словацького 14, до дня 15. лютого 1927 включно. — За Надзірну Раду ПСК в Бучачі: Д-р Боцюрків, голова; Шлемкевич, секретар. 1436 1—2

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.